Gymnasium 3

Op weg naar de Tweede Fase

Profielkeuze 2026–2027

Informatie voor leerlingen en ouders

Oosterlicht College • Nieuwegein

1. Het profielkeuzetraject

De profielkeuze is een belangrijke stap richting vwo 4. In de komende maanden onderzoeken leerlingen welk profiel en welke vakken het beste passen bij hun interesses, mogelijkheden en plannen voor het vervolgonderwijs. De mentor begeleidt dit proces en ook ouders spelen hierin een belangrijke rol.

De belangrijkste momenten op een rij:

Wanneer?	Wat gebeurt er?
Oktober t/m februari	In de mentorlessen werken leerlingen met behulp van een profielkeuzewerkboek en talent.qompas.nl aan hun profiel- en studiekeuze.
November	Leerlingen ontvangen deze brochure van de mentor/decaan.
Januari	Leerlingen bespreken met hun vakdocenten of een bepaald profiel of vak passend en haalbaar is.
Half februari 2027	Leerlingen ontvangen bij rapport 2 een profieladvies en een vakadvies. Deze adviezen worden meegenomen bij de definitieve keuze. Driehoeksgesprekken over profielkeuze.
Maandag 8 maart 2027	Uiterste datum voor de definitieve profielkeuze. De keuze wordt op papier ingevuld en ook in Zermelo ingevoerd, onder begeleiding van mentor en decaan.
Uiterlijk vrijdag 12 maart 2027	Een wijziging kan tot deze datum via de decaan worden doorgegeven. Daarna komt een wijzigingsverzoek op de wachtlijst en wordt pas na de laatste rapportvergadering in juli bekeken of het mogelijk is.

Hulp nodig bij het kiezen? Bespreek vragen eerst met de mentor en ouders. Wanneer een leerling er niet uitkomt, kan een gesprek met de decaan worden aangevraagd via g.kunne@oosterlicht.nl. Ook ouders kunnen contact opnemen.

2. Wat verandert er in vwo 4?

In de Tweede Fase werkt de leerling op een aantal punten anders dan in de onderbouw. Iedere leerling volgt verplichte vakken én kiest een profiel. Daarnaast is er ruimte voor keuzevakken.

- Je kiest één van de vier profielen: Cultuur en Maatschappij (CM), Economie en Maatschappij (EM), Natuur en Gezondheid (NG) of Natuur en Techniek (NT).
- Binnen het profiel zijn bepaalde vakken verplicht en kiest de leerling aanvullende profielkeuzevakken.
- In het vrije deel kan de leerling extra vakken kiezen die passen bij interesses of belangrijk zijn voor een vervolgopleiding.
- Er komen vakken bij die in de onderbouw nog niet of anders worden aangeboden, zoals KCV en BSM. Leerlingen zullen tijdens bijvoorbeeld mentorlessen of vaklessen de belangrijke informatie over deze vakken krijgen aangereikt.
- Wiskunde wordt, afhankelijk van het profiel, aangeboden als wiskunde A, B of C.
- Leerlingen werken zelfstandiger en krijgen meer verantwoordelijkheid voor hun leerproces.
- De leerstof wordt, ter voorbereiding op het centraal examen, vaker in grotere gehelen getoetst.
- Leerlingen zullen naast feitenkennis vooral ook (onderzoeks-)vaardigheden gaan ontwikkelen.
  In vwo 4 start het werken met het PTA (Programma van Toetsing en Afsluiting); sommige resultaten tellen al mee voor het schoolexamen.

3. PTA en eindexamen

Het eindexamen bestaat uit het schoolexamen (SE) en het centraal examen (CE). Voor sommige vakken is er alleen een schoolexamen. Een leerling moet aan de eisen van het schoolexamen hebben voldaan om aan het landelijk examen deel te mogen nemen. De afspraken en onderdelen van het schoolexamen staan in het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA). Het PTA wordt aan het begin van ieder schooljaar op de website geplaatst.

Belangrijk: op de eindlijst van vwo 6 mag een leerling voor Nederlands, Engels en wiskunde maximaal één 5 hebben. Daarnaast moet het gemiddelde van de cijfers voor het centraal examen minimaal 5,5 zijn.

4. Hoe is het vwo programma opgebouwd?

Gemeenschappelijk deel

Dit deel is voor iedereen verplicht en bestaat onder andere uit Nederlands, (Cambridge) Engels, Latijn óf Grieks, maatschappijleer, KCV en lichamelijke opvoeding. Daarnaast zijn er onderdelen zoals levensbeschouwing, loopbaanontwikkeling en -begeleiding (LOB) en het profielwerkstuk.

Ben je in de onderbouw met Cambridge Engels begonnen, dan kan je dit vak in klas 4 ook kiezen.

Profieldeel

Het profieldeel bereidt voor op vervolgopleidingen in het hoger onderwijs. De vakken binnen een profiel geven doorstroommogelijkheden naar opleidingen die daarbij aansluiten.

Profiel	Past bijvoorbeeld bij interesse in...
Cultuur en Maatschappij (CM)	communicatie, talen, media, kunst, cultuur en maatschappelijke interesse
Economie en Maatschappij (EM)	economie, handel, management, communicatie, toerisme en recht
Natuur en Gezondheid (NG)	gezondheid, mensen, dieren, planten, milieu en maatschappelijke interesse
Natuur en Techniek (NT)	techniek, bouwen, natuurwetenschappen, rekenen en ontwerpen

Vrije deel

In het vrije deel kiest de leerling uit een aantal vakken. Deze keuze kan aansluiten bij persoonlijke belangstelling of nodig zijn voor toelating tot een vervolgopleiding. Alle leerlingen kunnen hier kiezen uit BSM, kunst drama, kunst beeldend, Frans of Duits; afhankelijk van het profiel zijn er aanvullende mogelijkheden.

5. De vier profielen en de vakken

Cultuur en Maatschappij (CM)

Verplichte profielvakken: geschiedenis + wiskunde A of C.

Profielkeuzevakken: aardrijkskunde of economie + kunst drama of kunst beeldend of Frans of Duits.

Vrije deel: economie of aardrijkskunde of kunst beeldend of kunst drama of Duits of Frans of BSM (niet eerder gekozen als profielkeuzevak).

Let op: kunst drama en kunst beeldend kunnen niet beide worden gekozen. Ook kunnen deze kunstvakken om rooster technische redenen niet worden gecombineerd met BSM.

Trefwoorden: kunst beschouwen, kunst maken, communiceren, formuleren, inleven, luisteren, maatschappelijke interesse, meebesturen, sociaal betrokken zijn, talen, media.
Dit profiel bereidt in het bijzonder voor op cultuur- en maatschappelijke studies. Gedacht kan worden aan beroepen als: leraar voortgezet onderwijs, jurist, museumdirecteur, mediaspecialist, ontwerper van toegepaste kunst, enzovoort.

Economie en Maatschappij (EM)

Verplichte profielvakken: economie + geschiedenis + wiskunde A of B.

Profielkeuzevak: aardrijkskunde of Frans of Duits.

Vrije deel: aardrijkskunde of kunst beeldend of kunst drama of Duits of Frans of BSM (niet eerder gekozen als profielkeuzevak).

Trefwoorden: adviseren op het gebied van financiën, begrotingen opstellen, leiding geven en organiseren, kantoorwerk, zakelijke gesprekken voeren en onderhandelen, in- en verkoop, marktonderzoek.
Leerlingen, die dit profiel kiezen, zullen zich in het algemeen richten op vervolgopleidingen die te maken hebben met (bedrijfs-)economie, arbeid, recht en veiligheid. Gedacht kan worden aan beroepen als: commercieel medewerker, beleidsmedewerker, leraar, marketing manager, accountant, jurist, enzovoort.

Natuur en Gezondheid (NG)

Verplichte profielvakken: biologie + scheikunde + wiskunde A of B.

Profielkeuzevak: natuurkunde of aardrijkskunde.

Vrije deel: geschiedenis of kunst beeldend of kunst drama of Duits of Frans of BSM.

Trefwoorden: interesse voor het agrarische, het (para-) medische, het milieu, mensen helpen en verzorgen, adviezen opstellen op het gebied van land- en tuinbouw, fruit- en veeteelt, voeding.
Dit profiel bereidt voor op studierichtingen die met gezondheidszorg of milieu te maken hebben, maar eventueel ook voor technische studierichtingen. Gedacht kan worden aan beroepen als: (tand-)arts, bioloog, milieudeskundige, verpleger, fysiotherapeut, landschapsarchitect, enzovoort. Hierbij moet wel gezegd worden dat voor veel studies natuurkunde verplicht is.

Natuur en Techniek (NT)

Verplichte profielvakken: wiskunde B + natuurkunde + scheikunde.

Profielkeuzevak: biologie.

Vrije deel: geschiedenis of kunst beeldend of kunst drama of Duits of Frans of BSM.

Trefwoorden: ontwerpen, oog hebben voor milieu, rekenen en tekenen, stoffen onderzoeken, elektronica, elektriciteit, geluid, machines, mechanica.
Dit profiel bereidt bij uitstek voor op technische studierichtingen. Gedacht kan worden aan beroepen als: bouwkundig ingenieur, natuurkundige, maritiem officier, IT-specialist, lucht- en ruimtevaartdeskundige, enzovoort.

6. Waarom kunnen we niet alle combinaties aanbieden?

De school kan niet onbeperkt alle vakken en combinaties aanbieden. We moeten rekening houden met de beschikbaarheid van docenten, klassengrootte, de organisatie van het rooster en de betaalbaarheid. Daarom zijn profielen en keuzevakken zo op elkaar afgestemd dat leerlingen met hun diploma zo veel mogelijk vervolgopleidingen kunnen kiezen.

Als een combinatie van vakken vijf of minder keer wordt gekozen, wordt de leerling benaderd om een andere keuze te maken. Als minder dan 15 leerlingen een vak kiezen, kan de sectorleiding besluiten het vak niet aan te bieden of lessen over leerjaren heen te combineren. Uiteraard zal een gymnasiumleerling altijd Latijn of Grieks kunnen volgen.

Voor de gymnasiumleerlingen geldt dat zij in Latijn of Grieks eindexamen doen. Wanneer een leerling toch in beide vakken eindexamen wil doen, bestaat daartoe de mogelijkheid, maar de leerling kan nooit beide vakken op zijn of haar rooster hebben staan. Het volgen van beide vakken, waarvan één dus in “eigen tijd”, gebeurt in overleg met de afdelingsleider en de docenten klassieke talen.

Voor een atheneumleerling is het verplicht om eindexamen te doen in een tweede moderne vreemde taal. Voor een gymnasiumleerling bestaat die verplichting niet. Het is wel heel belangrijk zich te realiseren dat een **overstap van gymnasium naar atheneum** alléén mogelijk is, wanneer de leerling Duits of Frans gevolgd heeft. Mocht een gymnasiumleerling deze overstap mogelijk willen maken, dan is het verstandig om **Duits of Frans als extra vak** te volgen. Als hij of zij de overstap naar het atheneum wil maken, gaat de verplichte tweede moderne vreemde taal naar het gemeenschappelijk deel en blijft er nog één vak in het vrije deel staan. Voor leerlingen met dyslexie geldt, dat zij in plaats van Duits of Frans een tweede vak in de vrije ruimte kiezen.

7. Een extra vak

Een leerling kan in het vrije deel soms een tweede vak kiezen, veel gymnasiumleerlingen doen dat ook. Dit noemen we een 9e vak. De leerling bespreekt dit met de decaan en voert een gesprek met de clz/afdelingsleider en/of decaan. Daarbij wordt gekeken naar motivatie, studiehouding en capaciteiten.

Tijdens de slotvergadering aan het einde van klas 3 formuleert de mentor een voorstel. De afdelingsleider beslist, in overleg met de decaan. Een extra vak wordt niet ingeroosterd en moet volledig zelfstandig worden gevolgd. De leerling verplicht zich het vak minimaal één schooljaar te volgen. Dit geldt ook voor de klassieke taal. Het cijfer telt mee voor het overgangsrapport van vwo 4 naar vwo 5.
Niet alle vakken zijn geschikt als extra vak, bijvoorbeeld vanwege het praktische karakter.

Sommige leerlingen kiezen een profielkeuzevak of een vak in het vrije deel waardoor zij in feite twee profielen volgen. Dit zal ook op hun diploma komen te staan.

8. Doorstroming en toelating tot vervolgopleidingen

Bij het kiezen van een profiel is het belangrijk om alvast te kijken naar vervolgopleidingen. Toelatingseisen zijn vaak gekoppeld aan bepaalde vakken. Een vak hoeft niet altijd onderdeel van het profiel te zijn: wanneer het in het vrije deel is gevolgd en de leerling er eindexamen in doet, kan het ook gewoon meetellen voor toelating.

Weet een leerling nog niet welke vervolgopleiding hij of zij wil doen? Dat is in vwo 3 heel normaal. Kies dan bij voorkeur vakken die voldoende mogelijkheden openhouden en passen bij de interesses en capaciteiten van de leerling.

Een vwo/gymnasium diploma geeft toegang tot universitaire opleidingen en hbo-opleidingen. Toelatingseisen en informatie over vervolgopleidingen zijn onder andere te vinden via talent.qompas.nl en de website Studiekeuze123.

9. Je profielkeuze in het kort

Op het profielkeuzeformulier kies je eerst één profiel. Daarna maak je binnen dat profiel de verplichte profielkeuzes. Houd rekening met de combinatiebeperkingen die in deze brochure staan. De definitieve keuze wordt uiterlijk maandag 8 maart 2027 doorgegeven.

Contact

Decanaat vwo – Oosterlicht College, Nieuwegein

E-mail decaan vwo: g.kunne@oosterlicht.nl

Gymnasium

Profielkeuzeformulier van……Klas……

1. Maak eerst de keuze voor een profiel (maak het hokje zwart).
2. Maak vervolgens in elk vak bij dat profiel één hokje zwart: CM: 6, EM: 5, NG: 5, NT: 3.
3. Kunst drama en kunst beeldend kunnen niet beide gekozen worden.
4. BSM kan niet gekozen worden naast kunst drama of kunst beeldend.

Profiel	Gemeenschappelijk deel	Verplichte profielvakken	Profielkeuzevak	Keuzevak vrije deel (niet eerder gekozen)
O CM	Nederlands, klassieke culturele vorming, maatschappijleer, lichamelijke opvoeding, levensbeschouwing, mentoruur (LOB) + **O** Engels **O** Cambridge Engels **O** Grieks **O** Latijn	**O** wiskunde C **O** wiskunde A geschiedenis	**O** aardrijkskunde **O** economie **O** kunst drama **O** kunst beeldend **O** Frans **O** Duits	**O** aardrijkskunde **O** economie **O** BSM **O** kunst drama **O** kunst beeldend **O** Frans **O** Duits
O EM	Nederlands, klassieke culturele vorming, maatschappijleer, lichamelijke opvoeding, levensbeschouwing, mentoruur (LOB) + **O** Engels **O** Cambridge Engels **O** Grieks **O** Latijn	**O** wiskunde A **O** wiskunde B economie geschiedenis	**O** aardrijkskunde **O** Frans **O** Duits	**O** aardrijkskunde **O** BSM **O** kunst drama **O** kunst beeldend **O** Frans **O** Duits
O NG	Nederlands, klassieke culturele vorming, maatschappijleer, lichamelijke opvoeding, levensbeschouwing, mentoruur (LOB) + **O** Engels **O** Cambridge Engels **O** Grieks **O** Latijn	**O** wiskunde A **O** wiskunde B biologie scheikunde	**O** aardrijkskunde **O** natuurkunde	**O** BSM **O** kunst drama **O** kunst beeldend **O** geschiedenis **O** Frans **O** Duits
O NT	Nederlands, klassieke culturele vorming, maatschappijleer, lichamelijke opvoeding, levensbeschouwing, mentoruur (LOB) + **O** Engels **O** Cambridge Engels **O** Grieks **O** Latijn	wiskunde B natuurkunde scheikunde	biologie	**O** BSM **O** kunst drama **O** kunst beeldend **O** geschiedenis **O** Frans **O** Duits

5. Ik overweeg een extra vak in het vrije deel, en wel……

Handtekening leerling

Oosterlicht College, september 2026